

A KÚRIA mint felülvizsgálati bíróság

Pfv. III. 20. 218/2014/10. szám

A Kúria a Dr. Szűcs Péter Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Szűcs Péter ügyvéd) által képviselt I.r., II.r., III.r. és IV.r. felpereseknek a Hunyadfalvi Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Hunyadfalvi Balázs ügyvéd) által képviselt I.r. alperes, a Dr. Kovács Márta Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Kovács Márta ügyvéd) által képviselt II.r. és III.r. alperesek ellen kártérítés megfizetése iránt a Veszprémi Törvényszék előtt 7.P.21.643/2009. szám alatt folyamatban volt és másodfokon a Győri Ítéltábla Pf.III.20.075/2013/9. számú közbenső és részítéletével elbírált perében, amely perbe az alperesek pernyertessége előmozdítása érdekében a jogi előadó által képviselt Biztosító és a Gaálné dr. Karsai Zsuzsanna ügyvéd által képviselt Biztosító beavatkozott, a jogerős közbenső és részítélet ellen a felperesek által 89. és 92. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán a 2014. július 2. napján megtartott tárgyaláson meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős közbenső és részítélet felülvizsgálattal támadott részítéleti rendelkezését hatályában fenntartja.

Kötelezi a felpereseket, hogy fizessenek meg 15 nap alatt a II.r. és III.r. alpereseknek 400.000 (négysszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget és térítsenek meg az államnak külön felhívásra 3.500.000 (hárommillió-ötszázezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen a részítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperesek módosított keresetükben az alperesek egyetemleges felelősségének megállapítását kérték, arra hivatkozással, hogy az alperesek az I.r. felperes kezelése, ellátása során nem tartották be a szakmai és etikai szabályokat, és nem az elvárható gondossággal jártak el. Az I.r. alperes 2006. december 13-tól kezelte az I.r. felperest, ezt megelőzően a II.r. alperes betéti társaságnál háziorvosként dolgozó III.r. alperes kezelte 2006. november 9-től, amely időtől november 20-ig betegállományban is tartotta.

Az elsőfokú bíróság a kiegészített rész- és közbenső ítéletével megállapította; az I.r. alperes nem az elvárható gondossággal járt el az I.r. felperes 2006. december 13. és 2006. december 28. napja közötti időszakban történt ellátása során, ezért kártérítési felelőssége áll fenn. A II. és III.r. alperesekkel szemben a keresetet elutasította. Megállapította, hogy miután november 14-én az I.r. felperesnél javuló tünetek voltak, az akut lázas betegséggel kapcsolatos vizsgálat végzése ebben az időben nem volt elvárás. Az infektív endokarditisz a betegség ennek a szakaszában negatív hallgatározási lelet mellett, egyéb tünetek hiányában nem kellett, hogy felmerüljön. Ezért annak a körülménynek, hogy az I.r. felperes november 16-án megjelent-e orvosi vizsgálaton, érdemi kihatása nincs, az I.r. felperes munkába is állt. Megállapította, hogy 2006. november 14-ét követően az I.r.

felperes kezelését a II-III.r. alperesek már nem végezték. Az I.r. alperesnél az I.r. felperes tünetei - fogyás, több mint 1 hónapja tartó láz és a jelzésértékű vizsgálati eredmények - alapján felvetődött az endokarditisz gyanúja is; indokolt lett volna az I.r. felperes aktív kivizsgálása, ami napi kontaktussal csak kórházi körülmények között lehetséges. Az elhúzódó lázas betegségek egyik legfontosabb vizsgálmódszere a hemokultúra vizsgálat ambuláns körülmények között nem elérhető, a kórházi beutalást endokarditisz gyanújával már önmagában ez a tény is indokolta volna. Ha az I.r. felperesnél december 19-én hemokultúra készül, hamarabb lehetett volna diagnózis, és több esélye lett volna, hogy adekvát kezelés mellett az embolizáció nem következik be.

A felperesek és az I.r. alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság közbenjáró és részvételével az elsőfokú bíróság közbenjáró és kiegészítő részvételét a per főtárgya tekintetében azzal a pontosítással hagyta helyben, hogy az I.r. alperes teljes kártérítési felelősséggel tartozik az I.r. felperes által elszenvedett embolizációval okozati összefüggésben az I-IV.r. felpereseknél bekövetkezett károkért. Az I.r. alperes kártérítési felelősségének megállapításával, a II.r. és III.r. alperesekkel szembeni kereset elutasításával egyetértett, az indokolást is túlnyomórészt osztotta, de szükségesnek ítélte azt kiegészíteni. A II.r. alperes, mint egészségügyi szolgáltató keretei között a III.r. alperes által végzett kezelés - 2006. november 9-től november 14-ig terjedő - időszakában a lázas állapot időtartama, annak csökkenő mértéke, a javuló állapot figyelembevételével az infektív endocarditis gyanúja nem kellett, hogy felmerüljön. Ez irányú további vizsgálatok elrendelése nem volt elvárható és az észlelt tünetek alapján antibiotikum terápia megkezdése sem volt indokolt. A felperesek fellebbezésében hivatkozott november 16-i rendelkezésen való megjelenéssel kapcsolatban megállapította, hogy a felpereseket terhelte az erre vonatkozó állításuk bizonyítása, az, hogy az I.r. felperes ekkor megjelent a rendelkezésen. Ennek hiányában mulasztás nem állapítható meg - meg nem jelenés esetén nem állapítható meg a dokumentációs hiányosság - a II.r. és III.r. alperesek terhére, így az I.r. felperes nem is nyilatkozhatott a kezelőorvosnak olyan körülményekről, amelyek további vizsgálatok elrendelését indokolhatták volna. Az elsőfokú bíróság nem adta részletes indokát annak, hogy a felperes által hivatkozottakkal szemben mire alapította azt a ténymegállapítását, hogy az I.r. felperest november 14-ét követően nem kezelték, ezért megsértette a Pp. 221. § (1) bekezdése szerinti indokolási kötelezettségét, ez azonban nem olyan súlyú, amely indokolná az elsőfokú eljárás akár részbeni megismétlését, a hiányosság a másodfokú eljárás során pótolható. A másodfokú bíróság mérlegelte a bizonyítékokat és azt állapította meg, hogy a bizonyítékok nem alkalmasak az I.r. felperes megjelenésének az igazolására a november 16-i rendelkezésen; a keresőképtelen állományba vételre rendszeresített nyomtatvány felperesek által hivatkozott bejegyzése nemcsak a november 16-i rendelkezés során, hanem akár később is feltüntetésre kerülhetett, a II.r. felperes előadása pedig érdekeltsége miatt nem volt elegendő a bizonyítandó tény igazolásához, az I.r. felperes volt munkáltatójának nyilatkozata pedig nem volt pontos. A rendelkezésre álló bizonyítékok csak azt igazolták, hogy az I.r. felperes november 20-i munkába állásáig, de közelebbről meg nem határozható időpontban, meg nem határozható személy, az orvosi igazolást átvette, azt azonban nem igazolják, hogy erre az I.r. felperes által megjelölt november 16-án, rendelkezésen került sor. Nem nyert bizonyítást a III.r. alperes nyilatkozata, hogy a táppénzes papírok átadására november 23-án került sor, ez azonban nem alapozza meg azt a következtetést, hogy a táppénzes papírok átvételére kizárólag november 16-án kerülhetett csak sor. Minderre figyelemmel nem találta bizonyítottnak, hogy a II.r. és III.r. alperesek november 14-ét követően is kezelték az I.r. felperest. Alaposnak ítélte az I.r. felperesnek a II-III.r. alperesek, mint egyetemleges jogosultak javára elsőfokú perköltség megfizetésére kötelező ítéleti rendelkezéssel szembeni fellebbezését és a 6 millió forint pertárgy értékre figyelemmel 1 millió forint perköltséget állapított meg (áfával együtt), míg a II-III. és IV.r. felperesek tekintetében a perköltség mérséklésére irányuló fellebbezést nem találta alaposnak.

A jogerős részvétel ellen a felperesek nyújtottak be felülvizsgálati kérelmet és annak hatályon kívül

helyezését és a jogszabályoknak megfelelő határozat meghozatalát kérték, így elsődlegesen közbenső ítélettel kérték megállapítani a I.r. teljes és II.r. alperessel egyetemleges kártérítési felelősségét, illetve a III.r. alperes mögöttes felelősségét az I-IV.r. felpereseknek okozott károk vonatkozásában. Másodlagosan kérték a részítelet perköltség tekintetében történő megváltoztatását és az indokolásban részletesen kimutatottak szerinti marasztalását a felpereseknek, illetve az illetékfizetési kötelezettség megváltoztatását. Arra hivatkoztak, hogy a vitás kérdés az volt, hogy az I.r. felperes 2006. november 16-án megjelent-e a II.r. és III.r. alperesek rendelkezésén és voltak-e további vizsgálatot indikáló panaszai. Az elsőfokú bíróság elmulasztotta az indokolási kötelezettségét e körben, a másodfokú bíróság által elvégzett bizonyítékértékelés pedig „bizonyítékellenes”, kirívóan okszerűtlen, ténymegállapításai értelmezhetetlenek. Iratellenesen, jogszabályellenesen rekesztett ki egyes bizonyítékokat a mérlegelésből, a levont következtetése megalapozatlan, jogszabálysértő. Álláspontjuk szerint bizonyított, hogy az I.r. felperes november 16-án megjelent a II-III.r. alpereseknél, a megjelenés alkalmával orvosi vizsgálatra bizonyítottan nem került sor, de legalábbis ennek ellenkezőjét a II-III.r. alperesek bizonyítani nem tudták, dokumentációt nem készítettek és vizsgálatok nélkül állították ki az igazolásokat és állapították meg 2006. november 20. napjától az I.r. felperes egészséges, keresőképes állapotát. Az orvosszakértői bizonyítás alapján nem volt vitás, hogy amennyiben november 16-án az I.r. felperes panaszokról számolt volna be, úgy további vizsgálatok elvégzése lett volna indokolt, ezzel pedig esély lett volna a kár elkerülésére. A perköltségre vonatkozó döntésnél arra hivatkoztak, hogy a pertársaságra figyelemmel a II.r. és III.r. alperessel szemben a kereseti követelésük 50%-át érvényesítették, ezért a teljes pertárgyérték alapján meghatározható perköltséget arányosan kell megosztani és a felperesek vonatkozásában részletes számításuk alapján megjelölték az ennek megfelelően leszállítandó összegeit a fizetendő perköltségnek és illetéknek.

A II.r. és III.r. alperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős részítelet hatályban tartását kérték.

A Pp. 270. §-ának (2) bekezdése és a Pp. 275. §-ának (2) bekezdése alapján a Kúria azt vizsgálta, hogy a jogerős közbenső és részítelet felülvizsgálattal támadott része a felülvizsgálati kérelemben megjelölt okokból jogszabálysértő-e.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A jogerős közbenső ítéleti rész - amely az I.r. alperes kártérítési felelősségét állapította meg - felülvizsgálattal nem volt támadott. Ezért a határozat elleni részfelülvizsgálat arra a részíteleti rendelkezésre vonatkozik, amelyben a másodfokú bíróság helybenhagyta azt az elsőfokú részíteleti rendelkezést, amelyben a II.r. és III.r. alperessel szembeni keresetet elutasította a bíróság.

A jogerős határozat szerint a II.r. és III.r. alperes november 9-étől 14-ig kezelte az I.r. felperest. Ezzel szemben a felperesek azt állítják, hogy november 16-án is megjelent az I.r. felperes a háziorvosi rendelésen és voltak kezelést, és további vizsgálatot igénylő panaszai. A perbeli vita tehát a november 16-i megjelenés kérdésében áll fenn elsődlegesen (de nem kizárólagosan). Ez azonban nem önmagában való bizonyítás-bizonyításértékelési kérdés, hanem a II.r. és III.r. alperesek kártérítő felelősségének megállapítása szempontjából jelentős. A november 14-i vizsgálattal kapcsolatos orvosszakértői megállapítás szerint, amennyiben ekkor az I.r. felperesnél laboratóriumi vizsgálat történt volna, teljes bizonyossággal nem állítható, hogy felismerhető lett volna, hogy bakteriális fertőzés zajlik, mert az egy hónappal később - másutt - készült vizsgálatoknál sincs kétséget kizáróan olyan laboratóriumi eltérés, ami egyértelműen utalna bakteriális fertőzésre, infekcióra. Továbbá a december 19-én, ugyancsak másutt elvégzett mellkasröntgen lelete is negatív volt; ezért mondta az igazságügyi szakértő, hogy november 16-án is a mellkasröntgen ugyanezt az

eredményt adta volna. Miközben tény, hogy november 16-án sehol, így a II.r. és III.r. alperesnél sem volt vizsgálat (sem labor, sem röntgen), azért az orvosszakértő úgy nyilatkozott, hogy amennyiben november 16-án az I.r. felperes orvosi viziten megjelent volna és elmondta volna, hogy továbbra is lázas, anélkül, hogy a láz okát magyarázó panasza volna, akkor indokolt lett volna további vizsgálatok, elsősorban laboratóriumi vizsgálatok, mellkasröntgen végzése. A részben ellentmondó szakmai vélemény ellenére mégis ebből a szempontból volt lényeges, hogy november 16-án mi történt. Az adott esetben két egymást feltételező és összefüggő kérdés volt, amelyet tisztázni kellett a II.r. és III.r. alperes kártérítő felelősségének vizsgálatánál. Elsőként azt, hogy november 16-án az I.r. felperes megjelent-e a háziorvosnál a vizsgálaton, és ha megjelent, beszámolt-e olyan panaszról, amely a szakértő említett véleménye szerinti vizsgálatokat indokolta volna. Nyilvánvaló ugyanis, hogy az említett vizsgálatokat megjelenés esetén lehet csak elvégezni, így mulasztás csak ez esetben lehet. Ezért a felpereseket terhelte annak az állításnak a bizonyítása, hogy az I.r. felperes november 16-án megjelent a háziorvosnál, és azt is bizonyítani kellett, hogy a vizsgálatok elvégzését indikáló panaszokról számolt be [Pp. 164. § (1) bek.]. Az e körbe eső bizonyítékokat a másodfokú bíróság részletesen vizsgálta és értékelte, mintegy pótolva az elsőfokú bíróság mulasztását, mert ez a bíróság határozatának indokolásában csak a november 14-ig tartó kezeléstről szól és erről is röviden. A lényeg az, hogy az e körbe eső bizonyítékokat - figyelemmel a bizonyítási kötelezettségre, illetőleg teherre is - a jogerős ítélet jól, a Pp. 206. § (1) bekezdése szerint mérlegelve végezte-e el. A jogerős határozat megalapozatlansága akkor állapítható meg, ha a bíróság a tényállást kellően nem tárta fel, illetőleg a tényállás iratellenes megállapítást, okszerűtlen, logikátlan, ellentmondásos következtetést tartalmaz. Az adott ügyben azonban ezek megállapítására, a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok felülmérlegelésére nincs alap. A felülvizsgálat rendkívüli perorvoslati jellegéből következően a Kúria a megalapozatlanság tekintetében csak azt vizsgálhatja, hogy a jogerős részítélet bizonyítékértékelése megfelel-e a Pp. 206. §-ának (1) bekezdésében foglaltaknak. Ezt a kontrollt elvégezve az állapítható meg az adott esetben, hogy a másodfokú bíróság által elvégzett mérlegelés nem jogszabálysértő. A jól mérlegelt bizonyítékokból levont következtetés pedig helyesen az, hogy a felperesek nem tudták bizonyítani az I.r. felperes a november 16-i rendelkezésen megjelent. Az orvosi iratokban a november 16-i feltüntetése az I.r. felperes megjelenésének valóban nincs, de oka az is lehet - mégpedig okszerű -, hogy az azért van, mert nem jelent meg. Az bizonyos, hogy a felpereseket terhelő bizonyítási kötelezettség mellett, a bejegyzés hiányát dokumentációs hiánnyal nem lehet sem pótolni, sem magyarázni. De a más, későbbi, nem valós, kétséges orvosi bejegyzésből a bizonyítási kötelezettség megfordulása nem következik, erre tévesen hivatkoznak a felperesek. Nem okszerűtlen a jogerős határozat bizonyítékértékelése, amikor az I.r. felperes november 16-i háziorvosi vizsgálaton való megjelenését nem fogadta el bizonyítottnak. A felperesek a keresetükben még nem említik a november 16-i vizsgálatot, míg a házastárs nyilatkozata, annak tartalma miatt nem támasztja alá az I.r. felperes november 16-i megjelenését a háziorvosnál. Arra valóban tévesen hivatkozik a jogerős határozat indokolása, hogy azért nem fogadható el bizonyítékként a házastárs nyilatkozata, mert hozzátartozó. Annak van jelentősége, hogy az előadása egyrészt közvetett értesüléssel alapul, mert ekkor a II.r. felperes sem volt jelen, de fontosabb annak tartalma; elmondta, hogy az I.r. felperes hogyan érzi magát, azt, hogy „nem úgy, mint korábban, de úgy ahogy”. A bizonyítandó megjelenésen túl, a további bizonyítandó az volt, hogy ha ott volt az I.r. felperes a háziorvosnál, mit mondott a beteg. Erről, az előbb idézett II.r. felperesi előadás áll rendelkezésre, miközben azt kell bizonyítani, hogy olyan panaszról számolt be, ami a szakértő szerinti vizsgálatok elvégzését veti fel. A hangsúly a megjelenésen maradt a bizonyításnál, miközben az akkor is kevés, ha ott volt az I.r. felperes és azt mondta, hogy hőemelkedése van (ebben az időben és utána is, már csak erről volt panasza). A háziorvos kártérítési felelősségét felvető panaszról nincs tehát bizonyíték. Végül az I.r. felperes elment dolgozni november 20-án és utána is dolgozott, anélkül, hogy különösebben panaszkodott volna, például akárcsak lázról. Minderre figyelemmel a jogerős részítélet a bizonyítékokat a Pp. 206. §-ának (1) bekezdése szerint

jogszabálysértés nélkül mérlegelte és megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a II.r. és III.r. alperesek kártérítési felelőssége nem állapítható meg.

Alaptalanul támadták a felperesek a felülvizsgálati kérelmükben a jogerős részítélet perköltségviselésre és illetékviselésre vonatkozó rendelkezését, az ezekről szóló döntés sem jogszabálysértő. A pertársaság jellegéből és az anyagi jogi egyetemlegességből nem következik semmiféle „felezés”, amit a felperesek a felülvizsgálati kérelmükben állítanak. A perköltségnél az I.r. és a II.r. alperessel szembeni kártérítési igény azonossága esetén is azzal teljes egészében külön-külön felelnek a felpereseknek és mögöttesen ugyanez van a III.r. alperes esetében is. Tehát minden felperes a teljes követelését mindegyik alperessel szemben igényelte, ha pedig pervesztesség áll fenn, az eszerint ítéltető meg. Az illetéknél a fizetési kötelezettség azért állapítható meg, mert a részítélet mintegy leválasztotta ezt az igényt, olyanná tette mintha külön perlés lett volna, külön illeték igénytel. Egy illeték kiszabására akkor kerülhetett volna sor, ha azonos lett volna az alperesek megítélése a kártérítő felelősség fennállta kérdésében.

Mindezek alapján a Kúria a jogerős közbenső és részítélet felülvizsgálattal támadott részítéleti részét a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta. A Pp. 270. §-ának (1) bekezdése szerint alkalmazott Pp. 78. §-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a felülvizsgálati eljárásban pervesztes felpereseket a II.r. és III.r. alperes felülvizsgálati eljárási költségének a megfizetésére, míg a felülvizsgálati illeték viseléséről szóló rendelkezés a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. §-ának (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2014. július 2.

Dr. Havasi Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Almásy Mária s.k. előadó bíró, Dr. Udvary Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

*kúriai tisztviselő
HM*